

АНАЛІЗ ЧАСТОТИ ПЕРСИСТЕНЦІЇ ВІРУСІВ СІМЕЙСТВА HERPESVIRIDAE У ПАЦІЄНТІВ ІЗ ХРОНІЧНИМИ ФОРМАМИ ПЕРІОДОНТИТІВ

Інститут стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика

Вступ. Незважаючи на широкий асортимент нових інструментів та медикаментозних засобів для обробки та пломбування кореневих каналів, що застосовуються для ендодонтичного лікування хронічного періодонтиту, дана проблема залишається однією з важливих і не до кінця вирішених задач, особливо на тлі зниження загальних і місцевих чинників резистентності організму при ураженні герпесвірусною інфекцією (ГВІ).

Мета. Проаналізувати частоту персистенції вірусів сімейства Herpesviridae (простого герпеса, Епштейн-Барр та цитомегаловірусів) у пацієнтів із хронічними формами періодонтитів.

Матеріал і методи. Для виявлення особливостей перебігу хронічного періодонтиту на тлі персистуючої вірусної інфекції було обстежено 106 осіб. Визначення вірусних антитіл проводили методом імуноферментного аналізу (ІФА) за допомогою системи ЗАО «Вектор-Бест» м. Новосибірськ.

Результати. У 83,01% пацієнтів виявлені асоційовані форми герпесвірусної інфекції, моноформи - лише у 16,98% осіб. Серед асоційованих форм частіше зустрічалися асоціації вірусів HSV - CMV та HSV - EBV (по 23,59% від усіх пацієнтів з ГВІ), а найменшу кількість складала асоціація вірусів HSV - CMV - EBV (13,21%). На фоні ГВІ у пацієнтів їх хронічними формами періодонтитів переважали такі нозології: патологія шлунково-кишкового тракту, захворювання ЛОР-органів, обтяжений алергологічний анамнез та поєднання декількох вищевказаних захворювань.

Висновки. У пацієнтів із хронічними періодонтитами, на тлі хронічних захворювань, відмічається взаємна обтяженість соматичного захворювання та місцевого одонтогенного процесу.

Ключові слова: хронічні періодонтити, персистуюча герпесвірусна інфекція, ендодонтичне лікування.

Вступ. Незважаючи на широкий асортимент нових інструментів та медикаментозних засобів для обробки та пломбування кореневих каналів, що застосовуються для ендодонтичного лікування хронічного періодонтиту, дана проблема залишається однією з важливих і не до кінця вирішених задач, особливо на тлі зниження загальних і місцевих чинників резистентності організму при ураженні герпесвірусною інфекцією (ГВІ).

Мета. Проаналізувати частоту персистенції вірусів сімейства Herpesviridae (вірусів простого герпеса, Епштейн-Барр та цитомегаловірусів) у пацієнтів із хронічними формами періодонтитів та частоту виявлення у них супутньої системної патології.

Матеріал і методи. Для виявлення особливостей перебігу хронічного періодонтиту на тлі персистуючої вірусної інфекції було обстежено 106 осіб віком від 18 до 60 років. Визначення вірусних антитіл проводили методом імуноферментного аналізу (ІФА) тест- системою ЗАО «Вектор-Бест» м. Новосибірськ за допомогою аналізатора ІФА Labsystems Multiscan MS.

Результати дослідження. Видовий розподіл герпесвірусної персистенції - наявність моно- та асоційованих форм вірусів сімейства *Herpesviridae* (HSV1,2; CMV; EBV) наведений у табл. 1. Як видно із представленої таблиці, у більшості пацієнтів (83,01% серед усіх осіб із ГВІ) були виявлені асоційовані форми герпесвірусної інфекції, моноформи спостерігалися лише у 16,98% осіб. Серед асоційованих форм частіше зустрічалися асоціації вірусів HSV - CMV та HSV- EBV (по 23,59% від усіх пацієнтів з ГВІ), а найменшу кількість складала асоціація вірусів HSV - CMV- EBV (13,21%).

Таблиця 1

Видовий розподіл герпесвірусної персистенції у пацієнтів із хронічними формами періодонтитів (моно- та асоційовані форми)

Група	Види герпесвірусної інфекції	Загальна кількість	
		абс.	%
Асоційовані форми (n=88) (83,01 %)	HSV – CMV- EBV	14	13,21
	HSV- EBV	25	23,59
	HSV – CMV	25	23,59
	EBV- CMV	24	22,64
Моноформи (n=18) (16,98%)	HSV	15	14,15
	CMV	1	0,94
	EBV	2	1,87

При ураженні вірусом герпесу, як і при інших хронічних захворюваннях, пов'язаних з персистенцією вірусу, у пацієнтів розвивалися імунodefіцитні стани, обумовлені недостатністю різноманітних ланок імунної системи, що проявлялося в наявності у практично всіх пацієнтів супутніх захворювань. При поглибленому зборі анамнезу і клінічному обстеженні осіб із ГВІ та після консультації відповідними фахівцями: імунологом, терапевтом, алергологом - були виявлені основні супутні захворювання (табл. 2). Як видно із таблиці у пацієнтів переважали такі нозології: патологія ШКТ, захворювання ЛОР-органів, обтяжений алергологічний анамнез та поєднання декількох вищевказаних захворювань (поліморбізм). 39% пацієнтів мали поєднання декількох захворювань.

Звертає на себе увагу, що найбільша кількість хворих з персистуючим вірусом простого герпесу мали захворювання шлунково-кишкового тракту - 68 осіб (64,1±4,79%). Захворювання серцево-судинної системи виявлені у 12 осіб (11,32±3,18%). Характерним було те, що загострення ішемічної хвороби серця, гіпертонічної хвороби протікало на тлі загострення хронічного періодонтиту та маніфестації герпесвірусної інфекції. Оцінюючи вищевказані показники, можна зробити висновок, що персистуюча герпесвірусна інфекція, негативно впливаючи на загальний і місцевий імунітет, призводить до виникнення поліморбізму більше, ніж у 30% випадків. Крім того, вона сприяє розвитку захворювань ШКТ, ЛОР органів, залоз внутрішньої секреції та обтяжує алергологічний анамнез пацієнтів - вірусоносіїв, сприяючи розвитку алергологічної патології. В анамнезі таких пацієнтів нами виявлені алергічні

реакції на лікарські речовини, настороженість до консервативної терапії, що було підґрунтям для усунення джерел інфекції і в цілому до комплексного лікування даних хворих.

Таблиця 2

Структура і частота виявлення супутньої системної патології (абс, %)

Загально-соматичні захворювання	Пацієнти із ГВІ (n=106)	
	абс	%
Захворювання ШКТ	68	64,1±4,79
Захворювання ССС	12	11,32±3,18
Захворювання ЛОР органів	32	30,18±4,59
Вірусний гепатит	16	15,09±3,58
Цукровий діабет	18	16,98±3,14
Обтяжений алергологічний анамнез	24	22,64±4,19
Поєднання декількох захворювань	41	38,61±4,87

Таким чином, аналіз проведених результатів дозволив встановити наступне: у 83,01% пацієнтів із ГВІ були виявлені асоційовані форми герпесвірусної інфекції, моноформи спостерігалися лише у 16,98% осіб. Серед асоційованих форм частіше зустрічалися асоціації вірусів HSV – CMV та HSV- EBV (по 23,59% від усіх пацієнтів з ГВІ), а найменшу кількість складала асоціація вірусів HSV – CMV- EBV (13,21%); на фоні ГВІ у пацієнтів їх хронічними формами періодонтитів переважали такі нозології: патологія шлунково-кишкового тракту, захворювання ЛОР-органів, обтяжений алергологічний анамнез та поєднання декількох вищевказаних захворювань (поліморбїзм). Аналізуючи вищевикладене, можна зробити висновок, що у пацієнтів із множинними деструктивними вогнищами (хронічними періодонтитами), на тлі хронічних захворювань, відмічалася взаємна обтяженість соматичного захворювання та місцевого одонтогенного процесу.

Література

1. Волосовець Т. М. Особливості місцевої імунної відповіді в осіб із запальними та деструктивно-запальними захворюваннями тканин періодонту, асоційованими з персистою герпесвірусною інфекцією / Т.М. Волосовець, Н.М. Юнакова, В.П. Сільченко // Современная стоматология. - 2012. - № 2. - С. 11-14.

2. Бичкова Н.Г. Імунний статус хворих на хронічні періодонтити при супутній персистою герпесвірусній інфекції / Н.Г. Бичкова, Н.М. Юнакова, Т.М. Волосовець, Г.П. Бернадська // Імунологія та алергологія: Наука і практика. - 2012. - №2. - С. 63-67.

3. Лисяний Н.И. Содержание субпопуляций Т-лимфоцитов в периапикальных тканях лиц с персистирующей герпесвирусной инфекцией / Н.И. Лисяний, Т.Н. Волосовец, Н.Н. Юнакова, Н.А. Галярик // Імунологія та алергологія: Наука і практика. - 2011. - № 2. - С. 108-112.

Н.Н. Юнакова

Анализ частоты персистенции вирусов семейства Herpesviridae у пациентов с хроническими формами периодонтитов

Институт стоматологии Национальной медицинской академии
последипломного образования имени П.Л. Шупика

Введение. Несмотря на широкий ассортимент новых инструментов и медикаментозных средств для обработки и пломбирования корневых каналов, применяемых для эндодонтического лечения хронического периодонтита, указанная проблема остается одной из важных и не до конца решенных задач, особенно на фоне снижения общих и местных факторов резистентности организма при наличии герпесвирусной инфекции (ГВИ).

Цель. Проанализировать частоту персистенции вирусов семейства Herpesviridae (простого герпеса, Эпштейн-Барр и цитомегаловируса) у пациентов с хроническими формами периодонтитов.

Материал и методы. Для определения особенностей течения хронического периодонтита на фоне персистирующей вирусной инфекции было обследовано 106 человек. Определение вирусных антител проводили методом иммуноферментного анализа (ИФА) с помощью системы ЗАО «Вектор-Бест» г. Новосибирск.

Результаты. У 83,01% пациентов выявлены ассоциированные формы герпесвирусной инфекции, моноформы - лишь у 16,98%. Среди ассоциированных форм чаще встречались ассоциации вирусов HSV - CMV и HSV- EBV (по 23,59% всех пациентов с ГВИ), а наименьшее - ассоциация вирусов HSV - CMV- EBV (13,21%). На фоне ГВИ у пациентов с хроническими формами периодонтитов преобладали такие нозологии: патология желудочно-кишечного тракта, заболевания ЛОР-органов,отягощенный аллергологический анамнез и сочетание нескольких вышеуказанных заболеваний.

Выводы. У пациентов с хроническими периодонтитами и сопутствующими заболеваниями отмечается взаимная отягощенность соматической патологии местного одонтогенного процесса.

Ключевые слова: хронический периодонтит, персистирующая герпесвирусная инфекция, эндодонтическое лечение.

N. Yunakova

Analysis of the frequency of persistent viruses of the family Herpesviridae in patients with chronic forms of periodontitis

Institute of Dentistry of Shupyk National Medical Academy
of Postgraduate Education

Introduction. Despite the wide range of new tools and drugs for treating and filling root canals, which are used for endodontic treatment of chronic periodontitis, the issue is one of the most important and not completely solved, especially against the decline in general and local factors of resistance of the body in the presence of herpes virus infection (HVI).

Aim. To analyse the incidence of persistent viruses of the family Herpesviridae (herpes simplex virus, Epstein-Barr virus and cytomegalovirus) in patients with chronic forms of periodontitis.

Material and methods. To identify features of chronic periodontitis on the background of persistent viral infection there were examined 106 people. Viral antibodies were determined by enzyme immunoassay (EIA) with the help of ZAO "Vector-Best" (Novosibirsk).

Results. 83.01% of patients had associated forms of herpes infection; monoforms were observed only in 16.98% of individuals. Among associated forms more common were HSV-CMV and HSV-EBV virus associations (for 23.59% of all patients with HVI), and less common – HSV-CMV-EBV virus associations (13.21%). Against the background of HVI in patients with chronic forms of periodontitis prevailed the following nosologies: pathology of the gastrointestinal tract, upper respiratory tract disease, burdened allergic history and a combination of several of the above diseases.

Conclusions. In patients with chronic periodontitis, with chronic diseases there were observed mutual burdened medical condition and local odontogenic process.

Key words: chronic periodontitis, persistent herpes infection, endodontic treatment.

Відомості про авторів:

Юнакова Наталія Миколаївна – к. мед. н., асистент кафедри стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика. Адреса: Київ, бульвар Шевченка, 1, тел.: (044) 234-69-58.